Malmö stad
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Datum
2026-10-19
Adress
Kalendegatan 1
Diarienummer
STK-2026-1164

Yttrande

Till

Klimat-och
näringslivsdepartementet

Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - SMHI:s rapport Översyn av förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete
KN2026/01456

Sammanfattning
Malmö stad uppskattar syftet med översynen, men är tveksam till förslaget att myndigheterna ska omfattas av ett bredare ansvar men utan verkställighet. Malmö stad vill uppmärksamma regeringen på att det krävs mandat, rådighet, prioritering och finansiering för att få till stånd ett genomförande av klimatanpassningsåtgärder. Vidare lyfter Malmö stad vikten av att myndigheterna i sina mål-, risk- och sårbarhetsanalyser samt handlingsplaner ska utgå från en gemensam statlig syn på de klimatrelaterade riskerna baserat på enhetligt klimatunderlag och tidshorisont, i enlighet med uppdraget till SMHI (KN2026/00181). Malmö stad anser att det krävs en utökad statlig och regional budget för övergripande mellankommunala åtgärder, tillsammans med mandat och rådighet för att kunna gå från ord till handling.

Yttrande
SMHI har på uppdrag av regeringen genomfört en översyn av förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428). Avsikten med översynen är att bedöma om nuvarande förordning är ändamålsenligt utformad och om den ger tillräckliga förutsättningar för ett effektivt, långsiktigt och samordnat arbete med klimatanpassning inom staten. Bakgrunden är att klimatförändringarna medför ökade risker och konsekvenser för samhället och att behovet av klimatanpassning berör ett stort antal sektorer och samhällsfunktioner. SMHI bedömer att det finns behov av att förtydliga myndigheternas ansvar och utveckla den statliga styrningen och samordningen av klimatanpassningsarbetet.

Malmö stad uppskattar uppdragets syfte: att bidra till en samhällsekonomiskt effektiv, strategisk och åtgärdsinriktad klimatanpassning, där alla berörda myndigheter agerar inom sina respektive myndighetsområden. Det ligger i linje med det som Malmö stad under lång tid framfört, att staten behöver ta ett tydligt och långtgående ansvar för klimatanpassningen och aktivt genomföra åtgärder som skyddar nationella intressen.

SMHI föreslår att fler myndigheter omfattas av klimatanpassningsförordningen. Malmö stad ser gärna ett förtydligande på vilket sätt dessa myndigheter i praktiken kan bidra till regeringens ambition en samhällsekonomiskt effektiv, strategisk och åtgärdsinriktad klimatanpassning.

SMHI föreslår att kravet på klimat- och sårbarhetsanalyser ska avse myndighetens ”ansvarsområde” i stället för ”verksamhetsområde”. SMHI föreslår vidare att begreppet ”myndighetsmål” ersätts med ”mål”. Syftet är att tydliggöra att målen inte enbart behöver avse den egna verksamheten, utan även kan omfatta myndighetens bredare ansvar inom klimatanpassning. Malmö stad är tveksam till ett bredare ansvar utan verkställighet och vill uppmärksamma regeringen på att det krävs mandat, rådighet, prioritering och finansiering för att få till stånd ett genomförande av klimatanpassningsåtgärder. Malmö stad efterfrågar därför ett starkare direktiv för verkställighet av klimatanpassning av nationella samhällsviktiga intressen som staten ansvarar för. Vidare önskar Malmö stad att betydelsen av begreppet ”ansvarsområde” klargörs.

Malmö stad ser en risk att statens klimatanpassning fastnar i analys, utredning och målbeskrivningar genom att endast fokusera på att målen ska hållas aktuella och uppdateras vart femte år. Malmö stad föreslår därför en skärpning av 10§ att handlingsplanerna ska generera ”en samhällsekonomiskt effektiv, strategisk och åtgärdsinriktad klimatanpassning inom respektive myndighetsansvarsområde”, samt ett förtydligande av att det är åtgärdernas genomförande som ska följas upp och att finansiering ska avsättas för åtgärderna. Malmö stad förordar också att begreppet ”handlingsplaner ” byt ut till ”åtgärdsplaner” för ett tydligare fokus på genomförande.

Malmö stad vill också göra regeringen uppmärksam på rapportens avsaknad av att myndigheterna ska utgå från en gemensam nationell syn på de klimatrelaterade riskerna, baserade på enhetligt klimatunderlag och tidshorisont, i enlighet med regeringens uppdrag om nationella riktlinjer för klimatscenario till SMHI (KN2026/00181).

SMHI föreslår förändringar i länsstyrelsernas uppdrag. Länsstyrelserna ska fortsatt ha en central roll i det regionala klimatanpassningsarbetet, bland annat genom att analysera hur länet, och vid behov även angränsande län, påverkas av

klimatförändringen. SMHI föreslår ett förtydligande av länsstyrelsernas uppdrag som innebär att de ska samverka med och stödja regioner och andra berörda aktörer i länet. Förslagen avser att tydliggöra betydelsen av regional samverkan och av att klimatanpassningsfrågor hanteras utifrån ett geografiskt och sektorsövergripande perspektiv. Malmö stad menar att det vore tydligare om ”regionala sektorsmyndigheter” fortsatt låg i fokus i stället för förslagets ändring till ”regioner och andra berörda aktörer i länet”.

Malmö stad föreslår också regeringen att ändra ”länsstyrelsens ansvar för samordning och genomförande av regionala åtgärder för höga flöden i åar och vattendrag” från dagens ”stödja arbete i älvgrupper”. Malmö stad är tveksam till om SMHI:s förslag om att bredda länsstyrelsens ansvar med ett ökat fokus på samordning, nätverkande och stödjande aktiviteter bidrar till regeringens ambition om åtgärdsinriktad klimatanpassning.

Malmö stad anser att det krävs en utökad regional och statlig budget för övergripande mellankommunala åtgärder, samt mandat och rådighet för att kunna gå från ord till handling.

I samband med SMHI:s översyn av förordningen av myndigheters klimatanpassning vill Malmö stad uppmärksamma regeringen på följande behov för ett framgångsrikt klimatanpassningsarbete:

- Förtydliga att regeringsuppdraget Nationella riktlinjer för klimatscenario ska omfatta ett samlat klimatunderlag och tidshorisont som ska utgöra statens gemensamma syn på de klimatrelaterade riskerna så att staten får likvärdig myndighetsutövning, rådgivning, risk- och sårbarhetsanalyser, bedömning och prioritering av skyddsåtgärder samt påverkan på riksintressen.

- Förtydliga att de allmänna råd, föreskrifter, tillsynsvägledning och vägledning som är under framtagande hos Boverket ska hantera en ekonomiskt rimlig tidshorisont och att statens kravnivåer ska ge samhällsekonomiskt och fastighetsekonomiskt rimliga kostnader.

- Ge i uppdrag att ansvariga myndigheter tillsammans med Sveriges kustkommuner pekar ut nationellt värdefulla kuststräckor som staten ska ta ansvar för att skydda, samt ge lämplig myndighet ett genomförandeansvar.

- Peka ut att sammanhängande kustskydd som redovisas i kommunernas översiktsplaner utgör riksintresse

- Förenkla tillståndsprocesserna för etablering av klimatanpassningsåtgärder

- Avsätt nationella medel för statens klimatanpassningsåtgärder så att statens myndigheters åtgärdsplaner och statens medfinansiering av övriga klimatanpassningsåtgärder kan realiseras.

Ordförande [Förnamn Efternamn]

[Fyll i titel] [Förnamn Efternamn]

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]